

UUTTA ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSESSA?

► Lääkintöneuvos Taina Autti tuli Meilahteen kertomaan erikoislääkärikoulutuksen uudistuksista. Akuuttilääketieteen erikoisalan virallistava asetus astuu voimaan 1.1.2013. Turun yliopistossa toimii jo akuuttilääketieteen professori Maaret Castrén 20 % vakanssilla, HY saa professorin tulevan vuoden alussa.

Erikoislääkärikoulutuksen ohjaus siirtyy Sosiaali- ja terveysministeriölle (STM). Hallitusohjelman koulutuspoliittisen linjauksen ja toimeenpanosuunnitelman (KESU) kohdassa 155 todetaan, että palvelujärjestelmän tarpeiden tyydyttämiseksi tarvitaan erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallista koordinaatiota ja STM:n ohjausta niin sisällöllisissä kuin määrällisissäkin kysymyksissä. Nykyisin erikoislääkärien koulutusta pohtivia työryhmiä ovat terveydenhuollon ammattihenkilöstön neuvottelukunta (TANK) ja alueelliset neuvottelukunnat. Autonomia takaa yliopistoille itsenäisen päätöksenteon, mutta Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) ohjaa toimintaa lainsäädännöllä, ja STM päättää EVO-rahoituksesta. Tähän asti EVO on maksettu suoritusten perusteella. Tulevaisuudessa

halutaan panostaa myös määrällisiin ja laadullisiin koulutuskysymyksiin.

OKM ja STM ovat perustaneet uuden työryhmän valmistelemaan STM:n ohjausta. Tässä yhteydessä tutkinto muuttuu virallisesti erikoislääkäriin pätevyudeksi, josta saa todistuksen. Tulevaisuudessa koulutukseen hakeudutaan nykyisen ilmoittautumisen sijaan. Työryhmän suunnitelman mukaan koulutuksellinen jatkumo on yliopistojen vastuulla. Dekaanin näkemyksen mukaan erikoislääkäritentti säilyy osana erikoislääkäriin pätevyyttä. Yliopistot vastaavat erikoislääkärikoulutuksen systemaattisuudesta ja sisällön kohdistumisesta palvelujärjestelmän tarpeisiin.

Työryhmän tulee laatia esitys rahoituksesta siten, että se antaa yliopistoille ja palvelujärjestelmälle mahdollisuuden huolehtia koulutuksen kohdentumisesta palvelujärjestelmän tarpeisiin. Koulutusta tulee koordinoita nykyistä paremmin, jotta voitaisiin turvata erikoisalojen tasapainoinen kehitys, vahvistaa yliopistojen roolia laadun kehittämiseksi, huolehtia rahoituksen tarkoituksenmukaisesta kohdentamisesta ja huomioida kansainvälistä kehitystä.

Työryhmän alustavan esityksen mukaan perustettaisiin alueellinen koordinaatioelin, joka valmistelee valtakunnallisen erikoislääkärikoulutuksen strategian erikoisalojen koulutusmääristä ja koulutuksen sisällöstä. Päätöksenteon pohjaksi elin kerää alueellisilta neuvottelukunnilta arvioita erikoislääkärimäärien kehittymisestä ja erikoislääkärien tarpeesta. Koordinaatioelin myös tekee aloitteita, antaa lausuntoja jne.

Työryhmän työskentely on edennyt hyvin, mutta se on pyytänyt lisää aikaa vuoden 2013 loppuun. Erikoislääkärikoulutus on osa palvelujärjestelmää, ja SOTE-uudistus on vielä kesken. Ministeriön ohjauksen kannalta oleellisen tärkeä EVO-rahoituksen uudistaminen on vielä pohdinnassa.

Jäämme siis hyvillä mielin odottamaan työryhmän esitystä. Harvinaisista kyllä, kaikki hyötyvät – potilaat ja palvelujärjestelmä, laadukasta koulutusta saavat erikoistuvat lääkärit ja työtään kehittävät kouluttajat. ■

L N-M

ERIKOISTUVA, OLETKO KARTALLA EDUNVALVONNASTA?

KUVA MIKKO KÄKELÄ

► Erikoistuva lääkäri purjehtii lääkiksestä erikoistumiskoulutukseen huoletta. Tuttu ja turvallinen koulunkäynti jatkuu, kun sähköpostiin tupsahtaa valmiiksi suunniteltu klinikkakiertoaikataulu. Lähivuosien suunnitelmat ovat siis selvillä, palkkaa tulee tilille kuukausittain vaihteleva summa päivystysten lukumäärästä riippuen ja määräyskirja toimitetaan työpaikan postilokeroon säännöllisesti. Perinteisesti kliinisestä lääketieteestä kiinnostuneet lääkärit vieroksuvat ei-lääketieteellisiin asioihin perehtymistä. Edunvalvonta lienee yksi näistä.

Edunvalvonta-asiat kiinnostavat lähinnä silloin, kun saavutettu etu menetetään tai kun etuja täytyy hakea esimerkiksi vanhempainvapaan vuoksi. Usein edunvalvonta ja työehtosopimukset vaikuttavat byrokraattiselta viidakolta, johon syventyminen kaiken muun erikoistumiseen liittyvän perehtymisen lisäksi tuntuu ylivoimaiselta. Palkkakuitin lukeminenkin on niin monimutkaista, ettei siitä ainakaan yksinkertaisella lisensiaatin tutkinnolla selviä. Onneksi palkkakuitin lukuohjeet löytyvät muun muassa tämän lehden arkistosta (Finnanest 2011; 44: 94-8).